

Grundläggande granskning Gr 12/2020

Granskning av redovisad måluppfyllelse i årsredovisning 2020

Foto: Johan Gunseus

April 2021
Malin Hedlund och Ingrid Lindberg
Revisionskontoret
Diarienummer: REV 28-2020

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
2. Bakgrund	4
3. Regionstyrelsens årsredovisning	6
Bedömning av det ekonomiska resultatet	6
Bedömning av resultaten för verksamhetsmål	9
Bedömning av mål för god ekonomisk hushållning	10
4. Åtgärder med anledning av rekommendationer år 2019	12
5. Sammanfattande bedömningar	13
Svar på revisionsfrågor	13
Rekommendationer	14

1. Sammanfattande analys

Coronapandemin innebar att regionens verksamheter behövde ställa om för att hantera effekterna av pandemin.

Bedömning av ekonomiskt resultat

Tack vare riktade statsbidrag för pandemin redovisar regionen ett överskott med 98 miljoner kronor för år 2020. Utan de extra bidragen från staten skulle regionen ha haft ett underskott. Vi bedömer att det ekonomiska läget är allvarligt. Framför allt hälso- och sjukvårdsnämnden behöver vidta kraftfulla åtgärder. Hälso- och sjukvårdsnämnden hade ett underskott med -208 miljoner kronor. Det kommer att krävas stora förändringar för att nämnden ska kunna möta ökade vårdbehov, hantera uppskjuten vård och klara sin budget.

Regionstyrelsen redovisade ett överskott mot budget med 298 miljoner kronor och regionala utvecklingsnämnden hade ett underskott med -23 miljoner kronor. Positivt är att balanskravsresultatet för år 2020 uppgick till 376 miljoner kronor. Det innebär att det negativa balanskravsresultatet från år 2019 är helt återställt.

Bedömning av resultat för verksamhetsmål

Resultaten för verksamhetsmålen för år 2020 var svaga. Av årsredovisningen framgår att endast tre av fullmäktiges tolv verksamhetsmål var helt uppfyllda. Vår granskning visar att det dessutom var brister i uppföljningen av verksamhetsmålen.

Bedömning av mål för god ekonomisk hushållning

Årsredovisningen saknar liksom tidigare år en samlad värdering av om målen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning hade uppnåtts. De svaga resultaten för verksamhetsmålen ligger till grund för vår sammantagna bedömning om att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål.

I årsredovisningen gör regionstyrelsen en avstämning mot de fyra finansiella mål som fullmäktige fastställt för år 2020. Styrelsen bedömer att tre mål uppnåtts och ett mål inte uppnåtts. Vi delar denna bedömning.

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionstyrelsen att:

- Utveckla analysen i årsredovisningen om varför verksamheterna år efter år har underskott trots beslut om olika åtgärder. Av analysen bör det framgå vilka åtgärder som krävs för att verksamheterna ska klara sina budgetar.
- Gör i årsredovisningen en utvärdering av om målen som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.
- Säkerställ att regionstyrelsens underlag har tillräcklig kvalitet för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål. Styrelsen bör verka för att alla nämnder har mätbara mål och följer upp målen.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund

Regionstyrelsen har i ansvar att leda och samordna regionens angelägenheter utifrån fullmäktiges regionplan. Med hjälp av årsredovisningen ska styrelsen återrapportera resultatet till fullmäktige. Årsredovisningen ska redovisa hur styrelser och nämnder uppfyller fullmäktiges mål och redogöra för utfall, finansiering och ställning vid räkenskapsårets slut.

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat och om räkenskaperna är rättvisande.

Iakttagelser i 2019 års granskning

Revisorerna bedömde att resultaten för år 2019 inte var tillräckliga. Regionstyrelsen bedömde att endast ett av fullmäktiges verksamhetsmål för år 2019 var helt uppfyllt. Regionen redovisade ett överskott med 225 miljoner kronor vid årets slut, men orsaken till överskottet var att regionens värdepapper hade ökat i värde. Räknades dessa värdeökningar bort, hade regionen ett underskott på -333 miljoner kronor.

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden redovisade störst underskott. Revisorerna bedömde att varken styrelsen eller nämnden hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att klara sina budgetar.

Liksom tidigare år saknade årsredovisningen en samlad värdering av om målen för god ekonomisk hushållning hade uppnåtts. Mot bakgrund av verksamheternas stora ekonomiska underskott och svaga resultat för verksamhetsmålen bedömde revisorerna att de redovisade resultaten inte var förenliga med fullmäktiges mål.

Rekommendationer i 2019 års granskning

Revisorerna lämnade följande rekommendationer till styrelsen:

- Utveckla analysen i årsredovisningen om varför verksamheterna år efter år har underskott trots beslut om olika åtgärder. Av analysen bör det framgå vilka åtgärder som krävs för att verksamheterna ska klara sina budgetar.
- Gör i årsredovisningen en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.
- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av resultaten för verksamhetsmålen. I redovisningen bör bland annat effekter av åtgärder analyseras på ett mer ingående sätt. Styrelsen bör också verka för att alla nämnder har mätbara mål.

Regionstyrelsens yttrande över 2019 års granskning

I sitt yttrande den 31 augusti 2020 instämde regionstyrelsen i huvudsak med revisorernas iakttagelser. Av yttrandet framgick ett antal åtgärder som styrelsen upp gav skulle inarbetas i planeringsförutsättningarna för år 2022. Planeringsförutsättningarna skulle antas av regionstyrelsen i mars 2021. Åtgärder som styrelsen lyfte var:

- I regiondirektörens uppdrag att se över regionens styrmodell ingick att hitta former för åtgärdsinriktad uppföljning.

- Regiondirektören hade i uppdrag att se över att de finansiella målen bättre speglade förutsättningarna för att uppnå en god ekonomisk hushållning.
- Inom ramen för ny planeringsprocess ingick att nämnderna skulle säkerställa mätbara mål.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål. Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har styrelser och nämnder uppnått fullmäktiges mål?
- Är de redovisade resultatet i årsredovisningen förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
- Har regionstyrelsen i årsredovisningen bedömt resultatet för styrelserna och nämnderna i förhållande till fullmäktiges mål?
  - Går regionstyrelsens bedömningar av måluppfyllelsen att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?
- Har regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2019?

EY har på uppdrag av revisorerna granskat om räkenskaperna är rättvisande och om årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god revisionssed. Resultatet av EY:s granskning redovisas i separat rapport (Gr 13/2020).

Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är:

- Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 19, 20 §§ samt 12 kap. 2 §
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) 4 kap. 1 § samt 11 kap. 1, 8 §§
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation *R15, Verksamhetsberättelse*
- Fullmäktiges anvisningar

Metod

Granskningen är genomförd utifrån en dokumentationsstudie av regionstyrelsens årsredovisning till regionfullmäktige. Under granskningen har vi stämt av med berörda tjänstepersoner i ekonomistaben. Tillförordnad regiondirektör, ekonomidirektör och andra berörda tjänstepersoner har fått möjlighet att kvalitetssäkra rapporten. Rapporten har också kvalitetssäkrats genom att den granskats av annan sakkunnig person inom revisionskontoret samt av revisionsdirektören. Arbetet med granskningen är i huvudsak genomfört av Malin Hedlund och Ingrid Lindberg på revisionskontoret.

3. Regionstyrelsens årsredovisning

Bedömning av det ekonomiska resultatet

Resultatet påverkades av riktade statsbidrag

För år 2020 budgeterade fullmäktige ett överskott med 144 miljoner kronor. Resultatet blev ett överskott med 98 miljoner kronor. Den största orsaken till överskottet var att regionen hade fått extra statliga pengar med anledning av pandemin på totalt cirka 750 miljoner kronor. Resultatet hade också påverkats positivt av en ändrad uppskattning av pensionsavsättningarna.

Regionens styrelser och nämnder redovisade ett överskott mot budget med 67 miljoner kronor. År 2019 redovisade styrelserna och nämnderna ett underskott med -483 miljoner kronor. Verksamhetens nettokostnadsutveckling var -1 procent, vilket var lägre än år 2019 då kostnadsutvecklingen var 2,7 procent. Nettokostnaderna hade bromsats tack vare att regionen hade fått 473 miljoner kronor mer i riktade statsbidrag än förväntat. Dessutom hade pensionskostnaderna minskat med 107 miljoner kronor. Minskningen berodde på en förändrad uppskattning av pensionskulden vid byte av pensionsadministratör.

Av årsredovisningen framgick att både kostnader och intäkter hade påverkats av pandemin. Till exempel var vårdintäkterna 72 miljoner kronor lägre än år 2019 på grund av minskat antal besök. Personalkostnaderna var 105 miljoner kronor högre än år 2019. Till exempel hade kostnaderna för hyrpersonal ökat jämfört med föregående år. Trenden var dock att antalet egna anställda inte ökade i samma takt som tidigare. Även kostnaderna för läkemedel hade ökat.

Resultatet av regionens placeringar i värdepapper, räntekostnader och ränteintäkter var negativt med -293 miljoner kronor, vilket var 847 miljoner kronor sämre än år 2019. Värdeminskningen på regionens placeringar av pensionsmedel uppgick till 162 miljoner kronor. Av detta uppgick realiserade förluster vid omplaceringar i portföljen till 339 miljoner kronor och orealiserade vinster till 178 miljoner kronor. Räntekostnaderna uppgick till 136 miljoner kronor.

Resultaträkning Miljoner kronor	Utfall 2020	Utfall 2019	Kostnads- utveckling	Budget- avvikelse	Budget 2020
Verksamhetens nettokostnader	-8 530	-8 620	-1 %	67	-8 598
Skatteintäkter	6 605	6 599	5 %	-131	6 736
Generella statsbidrag	2 317	1 692	37 %	269	2 048
Verksamhetens resultat	391	-329	2,9 %	205	186
Finansiella intäkter	207	705		87	120
Finansiella kostnader	-500	-151		-338	-162
Finansnetto	-293	554		-251	-42
Totalt Region Västerbotten	98	225		-46	144

Källa: Årsredovisning 2020

I tabellen sammanfattar vi styrelsens redogörelse för nämndernas ekonomi.

Nämnd	Budget- avvikelse	Styrelsens sammanfattning
Regionstyrelsen	298 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Stora riktade statsbidrag på grund av pandemin påverkade budgetavvikelsen positivt. – Förändrad uppskattning av regionens pensionsavsättning gav en stor positiv resultateffekt. – Område service hade lägre kostnader än budgeterat. Exempelvis för sjukresor. – Beställare primärvård och tandvård redovisade lägre kostnader än budgeterat på grund av färre besök. – Område digitalisering och medicinsk teknik redovisade lägre kostnader än budgeterat. Pandemin påverkade införandetakten av nytt vårdssystem negativt samtidigt som utvecklingstakten för befintligt system minskat.
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-208 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Intäkterna från försäljning av vård och tandvård var -125 miljoner kronor lägre än budgeterat – Bidrag från staten avseende merkostnader för pandemin vägde upp underskotten. – På kostnadssidan fanns den största avvikelsen inom personalkostnader, underskottet mot budget uppgick till 206 miljoner. Även läkemedel hade en stor negativ avvikelse mot budget med 41 miljoner kronor.
Regionala utvecklingsnämnden	-23 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Budgetramen för kollektivtrafik år 2020 var lägre än den anslagsnivå som Länstrafiken budgeterat för att utföra beställd trafik. – Politiska samverkanskostnader var för lågt budgeterade i förhållande till den beslutade förtroendemannaorganisationen.
Övriga nämnder	0 mkr	<ul style="list-style-type: none"> – Folkhögskolestyrelsen -0,4 miljoner kronor – Patientnämnden + 0,7 miljoner kronor – Revisionen + 0,0 miljoner kronor

Källa: Årsredovisning 2020

Det negativa balanskravsresultatet från år 2019 återställdes

Regionen redovisade år 2019 ett negativt balanskravsresultat på -333 miljoner kronor. Underskott ska enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning återställas inom tre år. Balanskravsresultatet för år 2020 uppgick till 376 miljoner kronor. Det innebär att det negativa balanskravsresultatet från år 2019 är helt återställt.

Effekten av åtgärderna i omställningsplanen var inte tillräcklig

Inför år 2020 identifierade regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsförvaltningen behov av åtgärder för en omställning till en hållbar ekonomi på 225 miljoner kronor. Enligt årsredovisningen gav åtgärderna en effekt på 138 miljoner kronor. Det motsvarade 61 procent av de planerade åtgärderna. Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden höll enligt årsredovisningen sina planer, medan hälso- och sjukvårdsnämnden redovisade en effekt på 80 miljoner kronor av 213 miljoner kronor i planen.

Det strukturella underskottet fanns kvar

I årsredovisningen konstaterade regionstyrelsen att det ekonomiska läget var besvärande. Styrelsen uppgav att osäkerheten om pandemin var stor. En betydande effekt var att vårdbehov hade skjutits på framtiden. Under år 2021 skulle arbetet med den uppskjutna vården prioriteras liksom arbetet med att uppnå en ekonomi i balans.

Av årsredovisningen framgick att staten skulle ge tillskott för perioden 2021–2022 genom ökade statsbidrag för uppskjuten vård, akut pandemihantering och generella statsbidrag som kompensation för minskat skatteunderlag. Tillskotten skulle enligt styrelsen ge bättre förutsättningar för de kommande två årens ekonomi. Styrelsen konstaterade dock att regionens ekonomi på sikt inte hade blivit bättre. Styrelsen uppgav att det underliggande strukturella underskottet fanns kvar. Om bidrag och andra pandemirelaterade tillskott rensades bort uppgick det strukturella underskottet enligt styrelsen till mellan 220 och 280 miljoner kronor.

En förutsättning för att komma till rätta med ekonomin var enligt styrelsen att vaccineringarna kunde genomföras och att pandemin avtog i styrka. Styrelsen såg dock att det fanns risker i styrningen av ekonomin. En betydande risk var den egna förmågan att genomföra effektiviseringar. Styrelsen uppgav att flera arbeten pågick för att hantera utmaningarna. Ett regionövergripande projekt skulle balansera effekterna av den pågående pandemin, bearbeta den uppskjutna vården och styra mot en minskad närvarotid och bemanning i syfte att nå målet om en ekonomi i balans. Viktiga faktorer som styrelsen lyfte fram i arbetet med att uppnå en hållbar ekonomi var:

- En ny styrmodell för att förstärka ledning och styrning.
- Genomföra planerade åtgärder i omställningsplanen.
- Införa nya digitala verktyg, till exempel system för produktions- och kapacitetsstyrning och verksamhetssystemet Visus.
- Nya arbetssätt för att åstadkomma god och nära vård

Vår kommentar

Pandemin påverkade regionens ekonomi på många sätt och det är svårt att göra jämförelser med tidigare år. I likhet med övriga regioner redovisade Region Västerbotten ett positivt resultat. Omkring 750 miljoner kronor i extra pengar från staten i pandemiersättning påverkade resultatet positivt. Utan dessa tillskott hade regionens resultat varit negativt.

Det är positivt att regionen redovisade ett positivt balanskravsresultat för år 2020 med 376 miljoner kronor. Det innebär att det negativa balanskravsresultatet från år 2019 är helt återställt. Vi bedömer dock att det ekonomiska läget är allvarligt och att framför allt hälso- och sjukvårdsnämnden behöver vidta kraftfulla åtgärder. Det krävs stora förändringar för att regionen ska kunna möta ökade vårdbehov, hantera uppskjuten vård, tillgodose behov av stora investeringar och samtidigt klara en god ekonomi.

Bedömning av resultaten för verksamhetsmål

I årsredovisningen bedömde regionstyrelsen att endast tre av fullmäktiges tolv mål var helt uppfyllda. Styrelsen bedömde att åtta mål delvis var uppfyllda och att ett mål inte var uppfyllt. Av årsredovisningen framgick översiktligt vilka åtgärder och aktiviteter som styrelser och nämnder vidtagit för att nå fullmäktiges mål. Styrelsen uppgav att pandemin hade haft en negativ påverkan på resultaten och möjligheterna att genomföra planerad verksamhet.

I tabellen redovisar vi styrelsens bedömning av fullmäktiges mål.

Fullmäktiges mål	Styrelsens bedömning
Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	● Målet uppfylls inte
Västerbotten är det barnvänligaste länet	● Målet uppfylls
Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv	● Målet uppfylls delvis
Västerbotten är en ledande miljöregion	● Målet uppfylls delvis
Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	● Målet uppfylls delvis
Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet	● Målet uppfylls delvis
Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss	● Målet uppfylls delvis
Vi har en långsiktig hållbar ekonomi	● Målet uppfylls delvis
Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner	● Målet uppfylls delvis
Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	● Målet uppfylls
Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till	● Målet uppfylls delvis
Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag	● Målet uppfylls

Källa: Årsredovisning 2020

Styrelsens bedömningar av måluppfyllelsen utgick enligt årsredovisningen från en viktad sammanvägning av övriga styrelser och nämnders bedömningar av resultat i deras årsrapporter. I årsredovisningen redovisade styrelsen för varje mål en tabell med styrelserna och nämndernas bedömning av sitt resultat. Styrelsen redogjorde inte för vilka viktningar som styrelsen hade använt för att väga samman styrelsernas och nämndernas olika bedömningar. I en bilaga till årsredovisningen redovisade styrelsen utfallet från indikatorerna som låg till grund för styrelsernas och nämndernas bedömningar.

Revisorernas grundläggande granskningar år 2020 visar på bland annat följande brister i styrelsens och nämndernas uppföljning av målen i deras årsrapporter:

- Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hade bedömt måluppfyllelsen för några mål utan att genomföra mätningar.
- Regionala utvecklingsnämnden saknade mätbara mål.

I årsredovisningen kommenterade styrelsen inte att underlagen hade brister.

Styrelsernas och nämndernas måluppfyllelse

Styrelsens redovisning i årsredovisningen av måluppfyllelsen var inriktad på styrelsernas och nämndernas sammanlagda resultat. Styrelsen gjorde inte några egna bedömningar om styrelsernas och nämndernas resultat var tillräckliga. Av årsredovisningen framgick inte heller resultaten för de gemensamma nämnderna.

Utifrån årsredovisningen har vi gjort en sammanställning av styrelsernas och nämndernas bedömningar av sina resultat.

Styrelse och nämnd	Styrelsens/nämndens bedömning av målen		
	Uppfyllda	Delvis uppfyllda	Inte uppfyllda
Regionstyrelsen	3	4	4
Hälso- och sjukvårdsnämnden	2	4	2
Regionala utvecklingsnämnden	4	5	-
Folkhögskolestyrelsen	5	4	-
Patientnämnden	4	-	-

Källa: Årsredovisning 2020

Vår kommentar

Regionstyrelsen bedömde att endast tre av fullmäktiges tolv mål var helt uppfyllda. Vi har förståelse för att pandemin hade en negativ påverkan på styrelsernas och nämndernas resultat.

Det är positivt att styrelsernas och nämndernas indikatorer finns med i en bilaga till årsredovisningen. Det är dock otydligt vilken viktning som styrelsen använde för att väga samman styrelsernas och nämndernas bedömningar av resultaten. Styrelsens underlag för att utvärdera resultaten hade för flera av fullmäktiges mål brister. Styrelsen bör också göra självständiga bedömningar om nämndernas redovisade resultat är tillräckliga.

Bedömning av mål för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet på kort och lång sikt. Begreppet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. Fullmäktige har beslutat om fyra finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Fullmäktige har inte angett vilka av verksamhetsmålen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Styrelsen redovisade resultatet för de finansiella målen i årsredovisningen men analyserade inte måluppfyllelsen. Styrelsen gjorde heller ingen samlad bedömning av om fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning uppnåtts. I tabellen nedan redogör vi för styrelsens bedömningar av resultaten för de finansiella målen:

Finansiellt mål 2020	Utfall	Styrelsens bedömning
År 2020 ska styrelser och nämnder redovisa ett resultat i balans vilket innebär ett utfall som minst motsvarar budgeterat resultat.	Styrelser och nämnder redovisar en positiv avvikelse mot budget på 67 miljoner kronor.	● Målet uppfylls
Regionens totala pensionsåtagande ska vid utgången av 2020 vara finansierat till minst 48 procent.	45 procent	● Målet uppfylls inte
År 2020 ska självfinansieringsgraden av investeringar uppgå till minst 25 procent.	82 procent	● Målet uppfylls
År 2020 ska den räntebärande låneskulden, exklusive pensionsskulden, högst uppgå till 42 procent av skatter och statsbidrag.	29 procent	● Målet uppfylls

Källa: Årsredovisning 2020

Vår kommentar

Mot bakgrund av de svaga resultaten för verksamhetsmålen är vår sammantagna bedömning att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål.

Regionstyrelsen bedömde att tre av fyra finansiella mål uppnåts och att ett mål inte uppnåts. Vi gör samma bedömning. Det är dock viktigt att komma ihåg att regionens resultat kraftigt påverkades positivt av statliga bidrag och engångseffekter. Trots att de finansiella målen till stor del uppnås är regionen i ett mycket besvärligt ekonomiskt läge.

Revisorerna har i flera år rekommenderat styrelsen att göra en samlad bedömning av resultaten för mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Årsredovisning 2020 saknar liksom tidigare år denna bedömning.

För att kunna göra en samlad bedömning bör regionen definiera vilka av verksamhetsmålen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Hur regionstyrelsen ser på verksamhetsmålen kopplat till god ekonomisk hushållning framgår inte av årsredovisningen.

4. Åtgärder med anledning av rekommendationer år 2019

I tabellen nedan har vi sammanställt svar på frågan om styrelsen år 2020 vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2019 års granskning.

Rekommendationer i 2019 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Utveckla analysen i årsredovisningen om varför verksamheterna år efter år har underskott trots beslut om olika åtgärder. Av analysen bör det framgå vilka åtgärder som krävs för att verksamheterna ska klara sina budgetar.	Delvis	Styrelsen lyfte pandemin som den största orsaken till avvikelser. Samtidigt menade styrelsen att det fanns ett strukturellt underskott. Styrelsen menade att en ny styrmodell och ett regionövergripande projekt för att hantera pandemins effekter och minska bemanningen krävdes för att uppnå en ekonomi i balans. Vår bedömning är att krafttag krävs.
Gör i årsredovisningen en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.	Nej	Styrelsen gör ingen samlad utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.
Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av resultaten för verksamhetsmålen. I redovisningen bör bland annat effekter av åtgärder analyseras på ett mer ingående sätt. Styrelsen bör också verka för att alla nämnder har mätbara mål.	Nej	Styrelsens redovisning i årsredovisningen var förvisso tydligare än tidigare år, men grundläggande granskningar visade brister styrelsers och nämnders uppföljning och redovisning. Regionala utvecklingsnämnden hade inte mätbara mål.

Vår kommentar

Regionstyrelsen vidtog inte tillräckliga åtgärder. Flera iakttagelser från år 2019 års granskning kvarstår.

5. Sammanfattande bedömningar

Svar på revisionsfrågor

Vår sammantagna bedömning är att de redovisade resultaten för år 2020 inte var förenliga med fullmäktiges mål. Nedan ger vi svar på våra revisionsfrågor.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelser och nämnder uppnått fullmäktiges mål?		
Är de redovisade resultateten i årsredovisningen förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?		Fullmäktiges verksamhetsmål uppfylldes inte. Utan extra tillskott från statsbidrag hade regionens ekonomiska resultat varit negativt.
Har regionstyrelsen i årsredovisningen bedömt resultatet för styrelserna och nämnderna i förhållande till fullmäktiges mål?		Regionstyrelsen bedömde sammantaget resultatet för styrelserna och nämnderna i förhållande till fullmäktiges mål. Av årsredovisningen framgick styrelsernas och nämndernas bedömningar av fullmäktiges mål. Styrelsen gjorde dock inga egna bedömningar om resultaten för respektive styrelse och nämnd var tillräckliga.
Går regionstyrelsens bedömningar av måluppfyllelsen att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?		Redovisningen utgick från en sammanvägning av de bedömningar som styrelserna och nämnderna lämnat till regionstyrelsen. I en bilaga till årsredovisningen redovisade styrelsen indikatorerna som legat till grund för bedömningarna. Styrelsen redovisade inte hur de viktat styrelsernas och nämndernas resultat. Styrelsen kommenterade inte heller brister i vissa av underlagen.
Har regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2019?		

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionstyrelsen att:

- Utveckla analysen i årsredovisningen om varför verksamheterna år efter år har underskott trots beslut om olika åtgärder. Av analysen bör det framgå vilka åtgärder som krävs för att verksamheterna ska klara sina budgetar.
- Gör i årsredovisningen en utvärdering av om målen som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.
- Säkerställ att regionstyrelsens underlag har tillräcklig kvalitet för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål. Styrelsen bör verka för att alla nämnder har mätbara mål och följer upp målen.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

Umeå den 15 april 2021

Malin Hedlund och Ingrid Lindberg
Sakkunniga

Revisionskontoret
Region Västerbotten